Мүгедектерді оңалтудың 2006-2008 жылдарға арналған бағдарламасын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 6 қаңтардағы N 17 Қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Мүгедектерді оңалтудың 2006-2008 жылдарға арналған бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) бекітілсін.

2. Орталық және жергілікті атқарушы органдар:

1) Бағдарламада көзделген іс-шаралардың уақтылы орындалуын қамтамасыз етсін;

2) жылына екі рет, жарты жылдың қорытындылары бойынша 10 ақпанға және 20 шілдеге қарай Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігіне Бағдарламаның іске асырылу барысы туралы ақпарат ұсынсын.

3. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі жыл сайын 25 ақпанға қарай жылдың қорытындылары бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметіне Бағдарламаның іске асырылу барысы туралы жиынтық ақпарат ұсынсын.

4. Осы қаулы 2006 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 6 қаңтардағы N 17 қаулысымен бекітілген

Мүгедектерді оңалтудың 2006-2008 жылдарға арналған БАҒДАРЛАМАСЫ Астана, 2006 жыл МАЗМҰНЫ

Бағдарламаның паспорты
Кіріспе
1. Мүгедектіктің және мүгедектерді оңалтудың қазіргі жай-күйі
2. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері
3. Бағдарламаның негізгі бағыттары мен оны іске асыру тетігі
Параграф 1. Мүгедектіктің алдын алу жүйесін жетілдіру
Параграф 2. Медициналық-әлеуметтік сараптаманы жетілдіру және азаматтардың тыныс-тіршілігінің шектелу дәрежесін айқындаудың жаңа технологияларын әзірлеу
Параграф 3. Мүгедектерді әлеуметтік қамсыздандыру жүйесін дамыту

және оларды әлеуметтік қолдауды күшейту
Параграф 4. Мүгедектерді оңалту жүйесін жетілдіру және медициналық, әлеуметтік және кәсіптік оңалту жөніндегі қызметтер аясын кеңейту
Параграф 4.1. Медициналық оңалту
Параграф 4.2. Әлеуметтік оңалту
Параграф 4.3. Кәсіптік оңалту
Параграф 5. Мүгедектердің жұмыспен қамтылуына және жұмысқа орналасуына белсенді жәрдемдесу нысандарын дамыту
Параграф 6. Оңалту мекемелері желісін дамыту, олардың қызмет нысандары мен әдістерін жетілдіру, олардың материалдық-техникалық базасын нығайту
Параграф 7. Мүгедектердің техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдарға, протездік-ортопедиялық көмекке қажеттіліктерін қанағаттандыру деңгейін арттыру
Параграф 8. Мүгедектердің әлеуметтік, көлік және рекреациялық инфрақұрылым объектілеріне кедергісіз қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін жағдай жасау
Параграф 9. Жергілікті атқарушы органдардың рөлі мен жауапкершілігін арттыру
Параграф 10. Мүгедектердің орталықтандырылған дерекқорын құру
Параграф 11. Медициналық-әлеуметтік сараптама, оңалту, мүгедектерге әлеуметтік қызмет көрсетуді ұйымдастыру және оңалту индустриясы салаларын кадрмен қамтамасыз ету жүйесін жетілдіру
4. Қажетті ресурстар және оларды қаржыландыру көздері
5. Күтілетін нәтижелер
6. Мүгедектерді оңалтудың 2006-2008 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары

Бағдарламаның паспорты

Ескерту. Бағдарламаның паспортына өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008.06.09 N 550 Қаулысымен.

Бағдарламаның атауы — Мүгедектерді оңалтудың 2006-2008 жылдарға арналған бағдарламасы

Әзірлеу үшін негіздеме — "Қазақстан Республикасында мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы" Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 13 сәуірдегі Заңы;
Қазақстан Республикасы Президентінің

	2004 жылғы 19 наурыздағы "Бәсекеге қабілетті Қазақстан үшін, бәсекеге қабілетті экономика үшін, бәсекеге қабілетті халық үшін" Қазақстан халқына Жолдауы ; Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 30 қарашадағы N 1241 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасында әлеуметтік реформаларды одан әрі тереңдетудің 2005-2007 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарының 3.2-тармағы
Бағдарламаны әзірлеуге жауапты мемлекеттік орган	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі
Бағдарламаның мақсаты	Оңалту жүйесін жетілдіру, мүгедектерді әлеуметтік қолдауды күшейту және олардың өмір сүру сапасын жақсарту
Бағдарламаның міндеттері	Мүгедектіктің алдын алу жүйесін дамыту: медициналық-әлеуметтік сараптаманы жетілдіру және азаматтардың тыныс-тіршілігінің шектелу дәрежесін айқындаудың жаңа технологияларын әзірлеу; мүгедектерді әлеуметтік қамсыздандыру жүйесін дамыту және оларды әлеуметтік қолдауды күшейту; мүгедектерді оңалту жүйесін жетілдіру және медициналық, әлеуметтік және кәсіптік оңалту жөніндегі қызметтер аясын ұлғайту; мүгедектерді жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді нысандарын дамыту; оңалту мекемелерінің жүйесін дамыту, олардың қызметінің нысандары мен әдістерін жетілдіру, материалдық-техникалық базасын нығайту; мүгедектердің техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдарға, протездік-ортопедиялық көмекке қажеттіліктерін қанағаттандыру деңгейін арттыру;

мүгедектердің әлеуметтік, көлік және рекреациялық инфрақұрылым объектілеріне кедергісіз қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін жағдай жасау;
жергілікті атқарушы органдардың рөлі мен жауапкершілігін арттыру;
мүгедектердің орталықтандырылған дерекқорын құру;
медициналық-әлеуметтік сараптама, оңалту, мүгедектерге әлеуметтік қызмет көрсетуді ұйымдастыру және оңалту индустриясы салаларын кадрмен қамтамасыз ету жүйесін жетілдіру.

Қажетті ресурстар мен қаржыландыру көздері	Бағдарламаны іске асыруға мемлекеттік бюджеттің, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасы тыйым салмаған басқа да қаражат бағытталатын болады. Мемлекеттік бюджеттен жалпы шығындар 27069,5 млн. теңгені, оның ішінде 2006 жылы - 7043,1 млн. теңгені, 2007 жылы - 7316,5 млн. теңгені, 2008 жылы - 12709,9 млн. теңгені; оның ішінде: республикалық бюджеттен - 5874,1 млн. теңгені, оның ішінде 2006 жылы - 2026,7 млн. теңгені, 2007 жылы - 1571,5 млн. теңгені, 2008 жылы - 2275,9 млн. теңгені, жергілікті бюджеттен - 21195,4 млн. теңгені, оның ішінде 2006 жылы - 5016,4 млн. теңгені, 2007 жылы - 5745 млн. теңгені, 2008 жылы - 10424 млн. теңгені құрайды.
Күтілетін нәтижелер	Бағдарламаны іске асырудан: 2008 жылдың аяғына қарай мүгедектерді оңалту жүйесін жетілдіру және оларды әлеуметтік қамсыздандыру деңгейін жыл сайын арттыру; мүгедектікке әкеп соқтыратын туа біткен және тұқым қуалайтын ауруы, даму кемістігі бар балалардың туу қатерінің дәрежесін

азайту жөніндегі іс-шараларды қамтамасыз ету;
медициналық-әлеуметтік сараптаманың сапасын арттыру;
оңалту ұйымдарының жұмысына қазіргі заманғы техникалық, ұйымдық, медициналық, әлеуметтік және кәсіптік технологияларды енгізу;
мүгедектерге көрсетілетін медициналық, әлеуметтік, білім беру және өзге де оңалту қызметтерінің тізбесін кеңейту және сапасын арттыру;
протездік-ортопедиялық өндірісті басқару құрылымын оңтайландыру жөнінде шаралар қабылдау;
мүгедектердің әлеуметтік инфрақұрылым нысандарына және ақпараттық ортаға қол жеткізуін жақсарту;
жалпы жұмыс орындары санының үш пайызы мөлшерінде мүгедектерге арналған жұмыс орындарына квота белгілеу және әлеуметтік жұмыс орындарын құру есебінен мүгедектердің лайықты еңбекке қол жеткізуін ұлғайту;
оңалту мекемелерінің жүйесін дамыту, олардың қызметінің нысандары мен әдістерін жетілдіру, материалдық-техникалық базасын нығайту;
мемлекеттік органдардың мүгедектерді әлеуметтік қорғау процесін басқарудағы әдістемелік, іске асыру және бақылау функцияларын оңтайландыру;
мүгедектердің орталықтандырылған дерекқорын құруды және медициналық-әлеуметтік сараптама мен мүгедектерді оңалту мекемелерінің, оңалту индустриясы кәсіпорындарының қызметін ақпараттандыруды аяқтау;
медициналық-әлеуметтік сараптама және мүгедектерді медициналық, әлеуметтік оңалту

саласындағы мамандардың кәсіптік деңгейін арттыру күтіледі.

Іске асыру мерзімі 2006 - 2008 жылдар

Ескерту. Бағдарламаның паспортына өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2007.01.25. N 56 қаулысымен.

Кіріспе

Мүгедектік пен мүгедектерді әлеуметтік қорғау проблемасының көкейкестілігі оның ауқымына байланысты. БҰҰ сарапшыларының деректері бойынша мүгедектердің жалпы әлемдік саны 600,0 млн. адамды немесе халықтың 10% құрайды. Олардың ішінде 385 миллионы еңбек етуге қабілетті жастағы адамдар болып табылады.

Соңғы 30-ыншы жылдардың ішінде әлемде мүгедектерге қатысты саясатты қалыптастырудың, әртүрлі елдер үкіметтерінің осы әлеуметтік топтың проблемаларын шешу тәсілдерін әзірлеуге қолдау көрсетуінің және мемлекеттік және қоғамдық институттарға мүгедектерге арналған саясатты айқындауда көмек көрсетудің тұрақты үрдістері мен тетіктері қалыптасты.

Мүгедектердің жағдайын жақсарту Қазақстанда да әлеуметтік саясаттың басымдықты бағыттарының бірі болып табылады.

Экономикалық өсу анағұрлым белсенді әлеуметтік саясат жүргізуге алғышарттар жасады. Мүгедектерді оңалтудың 2002-2005 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру шеңберінде медициналық-әлеуметтік сараптама қызметін қайта құру қамтамасыз етілді, стационарлық әлеуметтік қызмет көрсету мекемелерінің, үйде әлеуметтік көмек көрсету бөлімшелерінің желісі ұлғайды, мүгедектерге берілетін техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдардың көлемі көбейіп, сапасы арттырылды, мүгедектердің инфрақұрылымға қол жеткізуін қамтамасыз ету жөніндегі шаралар көзделді.

Практика көрсетіп отырғанындай, мүгедектерді оңалту проблемаларын тиімді шешу мемлекеттің белгілі бір уақыт кезеңіне қабылданатын бағдарламалар шеңберіндегі белсенді қолдауын талап етеді. Осыған байланысты, жақын арадағы болашақта мүгедектерді әлеуметтік қорғау және оңалту жөніндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарын айқындау үшін осы жаңа Бағдарлама әзірленді.

Бағдарламаны әзірлеу үшін:

"Мүгедектерді әлеуметтік қолдау туралы" Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 13 сәуірдегі Заңы;

Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 19 наурыздағы "Бәсекеге қабілетті Қазақстан үшін, бәсекеге қабілетті экономика үшін, бәсекеге қабілетті халық үшін" Қазақстан халқына Жолдауы ;

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 30 қарашадағы N 1241 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасында әлеуметтік реформаларды

одан әрі тереңдетудің 2005-2007 жылдарға арналған бағдарламасы негіздеме болып табылады.

Бағдарлама Қазақстанның 2030 жылға дейінгі даму стратегиясының және Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 4 желтоқсандағы N 735 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының 2010 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспарының шеңберінде әзірленді.

1. Мүгедектіктің және мүгедектерді оңалтудың қазіргі жай-күйі

2005 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша республикадағы барлық санаттағы мүгедектердің саны 413,6 мың адамды немесе барлық халықтың шамамен 3%-ын құрайды.
Алғашқы мүгедектіктің төмендеу үрдісі байқалды. Алғашқы мүгедектіктің 10 000 адамға шаққандағы серпінді көрсеткіші 1-кестеде берілді.

1-кесте

Көрсеткіштер	жылдар		
	2002	2003	2004
Алғаш рет мүгедек деп танылғандар (барлығы)	46727	44658	42825
Оның ішінде: балалар арасында	7734	7081	7017
ересектер арасында	38993	37577	35808
Алғашқы мүгедектің серпінді көрсеткіші (мүгедектердің барлық санаттары үшін)	31,2	29,9	28,4
Оның ішінде: балалар арасында	17,4	16,5	15,0
ересектер арасында	36,9	35,0	34,4

Алғашқы мүгедектіктің нозологиялық құрылымы тұрақты. Ересек халықтың арасындағы мүгедектік көбінесе қан айналымы жүйесінің ауруынан (22-23%), қатерлі ісіктерден (17-18%), жарақаттардан (11-12%) және психиканың бұзылуынан (8-9%) туындайды. Мүгедек-балалардың арасында шамамен әрбір бесіншісі туа біткен даму аномалиясынан немесе хромосомалық сырқаттан зардап шегеді, балалардың 20%-да мүгедектік себебі жүйке жүйесінің аурулары болып табылады, ал психиканың бұзылуы 17,3%-ды құрайды.

Ағза функцияларының бұзылуы және мүгедектердің тыныс-тіршілігінің шектелуі дәрежесі туралы топтардың ауырлығы бойынша мүгедектік құрылымы куәландырады. 2000-2004 жылдары мүгедектердің арасында екінші топтағы мүгедектердің үлесі басым - 60%, бірінші топ мүгедектері - 11%, үшінші топтағылар - 29% болды.

2004 жылы барлығы 151191 адам қайта куәландырылды, бұл ретте ішінара оңалту көрсеткіші 8,7%-ды құрады, мүгедектік тобының ауырлау көрсеткіші - 7,0%, толығымен оңалту көрсеткіші - 5,0% болды.

Мүгедектердің жас құрылымында еңбек етуге жарамды жастағы адамдар басым (мүгедектердің жалпы санының шамамен 70%-ы).

Мүгедектік көрсеткіштері мынадай бірқатар факторларға:

елдің әлеуметтік-экономикалық даму деңгейі мен әлеуметтік саясат басымдықтарына;

ұлт денсаулығының жай-күйіне;

денсаулық сақтау жүйесінің дамуына, медициналық қызметтердің қол жетімді болуына және олардың сапасына;

оңалту қызметтерінің сапасына және олардың қол жетімділігіне;

еңбекті қорғаудың және еңбек қауіпсіздігінің жай-күйіне;

экологиялық ортаның жай-күйіне және өзге де себептерге байланысты болады.

Көлеңкелі факторлар:

биологиялық деңгейде созылмалы, туа біткен және генетикалық аурулардың жоғары деңгейі байқалды;

медициналық-ұйымдық деңгейде - аурулардың кеш анықталуы, аурулар мен мүгедектіктің алдын алуға жеткілікті мән берілмеуі, тегін медициналық көмекке қол жеткізудің, медициналық қызметтер сапасының төмендеуі, бірыңғай оңалту жүйесінде мемлекеттік органдардың іс-әрекеттерін үйлестірудің болмауы;

әлеуметтік-орта деңгейінде - денсаулыққа қауіпті және зиянды еңбек жағдайларының орын алуы, өндірістік жарақаттанушылық, кедейліктің сақталуы, әлеуметтік жәрдемақылардың салыстырмалы төмен деңгейі, бірқатар өңірлердің экологиялық қолайсыздығы.

Халықты әлеуметтік қорғау саласындағы орталық атқарушы органның аумақтық бөлімшелерінің қызметкерлері тыныс-тіршілігінің шектелу дәрежесі бойынша мүгедектік санатын айқындап, әрбір мүгедек үшін медициналық, әлеуметтік және кәсіптік оңалту іс-шараларын қамтитын оңалтудың жеке бағдарламасын (бұдан әрі - ОЖБ) әзірлейді.

Жүргізілетін медициналық оңалту аурудың, жарақаттың, мертігудің салдарларын жоюға немесе жеңілдетуге бағытталған диагностикалық, емдеу және оңалту іс-шаралары кешенін жүргізуді көздейді.

Медицинаның озық салаларын дамыту, күрделі жедел араласуды енгізу мен дәрі-дәрмек терапиясындағы жетістіктер елімізде мүгедектерді тиімді емдеу мен олардың тыныс-тіршілігін қалпына келтіруге қолайлы мүмкіндіктер туғызды. Алайда, бұл мүмкіндіктер тиісінше пайдаланылған жоқ.

Мүгедектіктің алдын алу мен оңалту арасында өзара байланыс орнатылмады. Медициналық оңалту технологиясы, мүгедектерге медициналық қызмет көрсетудің

ғылыми негізделген стандарттары әзірленген жоқ.

Медициналық оңалтудың нәтижелерін жақсартуға оңалту мекемелері жүйесінің шектеулілігі кедергі болып отыр. Республикамызда қалыптасып отырған функционалдық негізде стационарлық төсек бөлу тәжірибесі стационарлық оңалту кезеңін іске асыру үшін жеткіліксіз (қазіргі кезде медициналық оңалту бөлімшелеріне арналған төсек қоры республикамызда жалпы қуаттың 3,0%-ын ғана құрайды).

Емдеу мен оңалтуды амбулаториялық-емханалық бөлімшелер мен санаторлық-курорттық мекемелерде жалғастырудың да төмен тиімділігі ерекшеленіп отыр.

Соңғы жылдары мүгедектерді әлеуметтік қорғауды қаржыландыру көлемінің өсуіне қарамастан, ол оңалту қызметтерін көрсетудің тиісті деңгейін қамтамасыз ету үшін жеткілікті деп мойындауға болмайды.

Медициналық оңалту сатысында аурудың ағза функцияларының толық қалпына келтірілмеуі және тіршілік әрекетінің айқын білінетін шектелулерінің сақталуы әлеуметтік оңалту шараларын қабылдауды талап етеді.

Мүгедектерді әлеуметтік оңалту мүгедектердің әлеуметтік мәртебесін, олардың әлеуметтік-тұрмыстық және әлеуметтік-ортаға бейімделуін қалпына келтіруге бағытталған. Ол мүгедектерді әлеуметтік қамсыздандыруды, оларға қажетті әлеуметтік қызметтер көрсетуді, оларды көмекші (компенсаторлық) техникалық құралдармен қамтамасыз етуді, мүгедектердің әлеуметтік, көлік және рекреациялық инфрақұрылым объектілеріне қол жеткізуін қамтамасыз етуге, ақпараттық ортаны пайдалануға тең мүмкіндіктер туғызуды, материалдық және әлеуметтік-психологиялық қолдау көрсетуді және т.б. қамтиды.

2005 жылға дейін әлеуметтік қамсыздандыру жүйесі мүгедектерге мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақы мен арнаулы мемлекеттік жәрдемақы төлемдерін қамтыды. Қабылданып жүрген шараларға қарамастан, соңғы жылдары жәрдемақылардың мөлшері шамалы болды. Сондықтан 2005 жылы мүгедектігі бойынша берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақының орташа мөлшері 6700 теңгеге дейін, немесе 50%-ға: бірінші топ мүгедектеріне - 3 айлық есептік көрсеткішке (2895 теңгеге); екінші топ мүгедектеріне - 2,5 АЕК-ке (2412,5 теңгеге); үшінші топ мүгедектеріне - 2 АЕК-ке (1930 теңгеге); 16 жасқа дейінгі мүгедектерге - 3 АЕК-ке (2895 теңгеге) арттырылды.

Бөгде адамның күтіміне және көмегіне мұқтаж мүгедектерге әлеуметтік қызмет көрсету жүйесі республикамызда интернат-үйлері мен үйде әлеуметтік көмек көрсету бөлімшелері желісін қамтиды. Қазіргі кезде 79 интернат-үйлері жұмыс істейді, олардың 35-і қарттар мен мүгедектерге арналған жалпы үлгідегі интернат-үйлері, 26-ы - жүйке-неврологиялық ауруларға, 17-і - ақыл-есі кеміс мүгедектерге, 1-і - дене кемістігі бар балаларға арналған. Бұл мекемелерде 17 мыңнан астам адам толық мемлекет қарауында тұрып жатыр. Үйде әлеуметтік қызмет көрсетуді 339 бөлімше мен 7

аумақтық орталық жүзеге асырады. Олар 34 мыңнан астам мүгедектер мен жалғызілікті карттарға қамқорлық жасайды. Жеке интернат-үйлері пайда болды.

Мүгедек-балалары бар отбасыларға үйде әлеуметтік көмек көрсету бөлімшелері құрылуда, олардың негізгі міндеттері бөгде адамның күтіміне мұқтаж мүгедек-балаларды анықтау, оларды әлеуметтік дағдыларға, өзіне өзі қызмет көрсету дағдыларына үйрету, демалысын ұйымдастыру, ата-аналар мен отбасы мүшелерін мүгедек балалармен араласуға және оларды күтуге үйрету, медициналық және құқықтық консультациялық көмек көрсету болып табылады. 2003-2004 жылдары 10 мыңнан астам мүгедек-балаға қызмет көрсететін осындай 90 бөлімше құрылды.

Соңғы жылдары мүгедек балаларға арналған медициналық-әлеуметтік мекемелерді қаржыландыру жақсарып келеді. Егер 2003 жылы мүгедек балаларға арналған интернат-үйлерінің қамқорлығындағы бір баланы ұстауға арналған шығындар 231 мың теңгені құраған болса, 2004 жылы бұл сома 286,7 мың теңгені құрады.

Интернат-үйлерінде тұратын балаларға күтім, тамақтандыру, әлеуметтік-тұрмыстық және медициналық қызмет, әлеуметтік бейімдеу, еңбекпен оңалту, оқыту сияқты қызметтер көрсетіледі.

Мүгедек балаларға әлеуметтік-тұрмыстық көмек көрсету проблемасын үлгілік медициналық-әлеуметтік мекемелер есебінен түбегейлі шешуге қол жеткізу күрделі болып отыр.

94 000 адам сурдоқұралдар мен сурдокөмекке, 18841 адам тифлоқұралдарға және 28 872 адам - протездік-ортопедиялық бұйымдарға мұқтаж болып отыр. Протездік-ортопедиялық бұйымдар өндірісін қаржыландыру көлемі соңғы үш жылда шамамен 4 есеге жуық көбейді (106,6 млн. теңгеден 436,2 млн. теңгеге дейін). Бұл 2004 жылы 16 840 мүгедекке протездік-ортопедиялық көмек көрсетуге мүмкіндік берді, олардың бестен бір бөлігі модульдік протездер пайдаланыла отырып, қазіргі заманғы жаңа технологиямен протезделді.

Нашар еститін мүгедектерге берілетін сурдоқұралдардың тізбесі ұлғайтылды. 2004 жылы нашар еститін мүгедектер үшін 6,9 мың есту аппараттары (оның ішінде 1,5 мыңы - мүгедек-балаларға арналған), 320 телефакс, 1000 көпфункционалды дабылдатқыш жүйесі, 2,2 мың мәтінді хабарлайтын және хабар қабылдайтын ұялы телефон сатып алынды.

Нашар көретін мүгедектер тифлоқұралдармен қамтамасыз етіледі. 2002-2004 жылдары көзі нашар көретін мүгедектер үшін 11 мыңнан астам тифломагнитола, 28 оқитын машина, Брайль дисплейі бар 15 компьютер, 8 мыңнан астам арнаулы қол сағаттары сатып алынды.

Жүріп-тұруы шектеулі, көру немесе есту кемістігі бар адамдарға тиісті инфрақұрылымды ыңғайлау талап етіледі. Мүгедектердің тұрғын үйді, қоғамдық және өндірістік ғимараттарды, көлікті, мәдени-көріністік ұйымдар мен спорт кешендерін қоса алғанда, әлеуметтік инфрақұрылымға қоғамның әлеуметтік инфрақұрылымына

қиналмай қол жеткізуі олардың өмірінде елеулі өзгерістер туғызады.

Қазақстанда мүгедектердің ақпараттық ортаға қолы жете бермейді. Радио мен теледидардағы ақпараттық және көркем хабарлардың көпшілігіне нашар көретін және нашар еститін мүгедектердің қолы жетпейді, кітапханалар арнаулы қаріп пайдаланылатын әдебиеттермен қамтамасыз етілмеген.

Мүгедектерді қоғамға кіріктіру мақсатында, сондай-ақ кәсіптік оңалту шаралары да қажет. Мүгедектерге қатысты Бүкілдүниежүзілік іс-әрекеттер бағдарламасы кәсіптік машықтар алуды немесе бұзылғандарын қалпына келтіруді, кәсіптік бағдарлану мен жұмысқа орналастыруды кәсіптік оңалту шараларына жатқызады.

Арнаулы түзеу ұйымдарының саны (бірлік) және олардағы кемтар балалардың саны (адам) 2-кестеде берілді

2-кесте

Арнаулы түзеу білім беру ұйымдарының желісі мен контингенті	Жылдар		
	2002	2003	2004
Мектепке дейінгі арнаулы мақсаттағы ұйымдар	36	39	45
Арнаулы топтары бар, жалпы мақсаттағы мектепке дейінгі ұйымдар	236	201	119
Мектепке дейінгі түзеу ұйымдарындағы және топтарындағы бала саны	9876	9380	11229
Арнаулы білім беру түзеу ұйымдары	103	102	103
Арнаулы білім беру түзеу ұйымдарындағы және жалпы білім беретін мектептердің арнаулы сыныптарындағы бала саны	23604	24214	24737

Кемтар балаларды оқыту ғылыми-әдістемелік, ұйымдық және қаржылық жағынан толық қамтамасыз етілмеген, педагог-дефектолог, әлеуметтік психолог, педагог-психолог және медициналық қызметкерлері жеткіліксіз жалпы мектептерде жүзеге асырылады, бұл дамуында ауытқушылығы бар балалардың өз мұқтажына барабар білім ала алмауына әкеп соғады.

Мектеп ғимараттары мен үйлері түзеу-педагогикалық және оңалту шараларының қажетті көлемін жүргізуге бейімделмеген, жиһазы мен жабдықтары да ескірген. Балаларды тасымалдау, оқулықтармен және оқу жабдықтарымен, техникалық және көмекші құралдармен қамтамасыз ету мәселелері шешілмеген.

Кәсіп таңдау және кәсіптік білім алу мүмкіндіктері де шектеулі. Бұл топтағы балалар мен жасөспірімдерді кәсіптік оқыту бұрынғыдай арнаулы мектептермен шектеліп отыр, ондағы білім беру деңгейі қазіргі заманғы өндіріс пен еңбек нарығынан артта қалған, балалардың өздерінің де мүдделері мен мүмкіндіктеріне сай емес. Кемістігі бар балаларды даярлайтын дәстүрлі кәсіптерге бүгінде сұраныс аз, ал жұмыс

берушілер талап ететін кәсіптерге әдетте қол жете бермейді. Нәтижесінде осы топтағы балалар мен жасөспірімдер оқытылуы мүмкін кәсіптер шеңбері тарыла береді және дамуында ерекше қажеттіліктері бар балалардың әлеуметтік шеттеуі туындайды, оларды жұмысқа қабылдауда қарсы айғақтамалар қалыптасады.

Соңғы үш жылда жұмысқа орналастырылған мүгедектердің жалпы саны бір жарым есе көбейді (5910-нан 9128 адамға дейін). Бұл ретте, екінші топтағы мүгедектердің арасында жұмысқа орналасу 0,7%-дан 3,7%-ға дейін, үшінші топтағыларда - 8,9%-дан 16,1%-ға дейін. Абсолюттік көрсеткіштердің біршама өсіп отырғанына қарамастан, жұмысқа орналастырылған мүгедектер еңбек етуге қабілетті мүгедектердің жалпы санының шамалы ғана бөлігін құрайды.

Қазақстандағы мүгедектердің жұмыспен қамтылуы, көптеген басқа елдердегі сияқты, әжептәуір кедергілерге кездеседі, оның ішінде ең бастысы мүгедектердің еңбек нарығындағы бәсекелестік қабілетінің төмендігі. Мүгедектерге арнайы жасалған еңбек және еңбекақы төлеу шарттары жұмыс берушілер үшін экономикалық жағынан тиімсіз.

Сондықтан, жұмысқа орналастырудың барынша көп тараған жолы мүгедектер қоғамдық бірлестіктерінің арнаулы мамандандырылған кәсіпорындары болып табылады.

Республикадағы Қазақ зағиптар қоғамының 33 оқу-өндірістік кәсіпорындары мен Қазақ саңыраулар қоғамының 18 кәсіпорнында жалпы саны төрт мыңға жуық мүгедек еңбек етуде. Бұл кәсіпорындар қызметінің негізгі түрлері тігін өнімдерін, тоқыма, картонаж, электротехникалық, пластмасса бұйымдарын өндіру, жиһаз жасау, баспахана қызметтері мен жөндеу-құрылыс жұмыстарымен айналысу болып табылады.

Қазіргі кезде мамандандырылған цехтар мен кәсіпорындарындағы өзекті проблемалардың бірі инвестициялық қаражаттың жетіспеушілігі болып отыр, бұл олардың жеке сектордағы бәсекелестерінен әжептәуір қалыс қалуына әкелуде.

Осылайша, Қазақстандағы мүгедектіктің және оңалту жөніндегі шаралардың жай-күйін талдау мүгедектерді әлеуметтік қорғауды ұйымдастырудағы оң өзгерістермен қатар бірқатар шешілмеген проблемалардың да бар екенін дәлелдейді.

Шетелдік тәжірибе (Германия, Финляндия, Нидерланды) көрсетіп отырғанындай, жеткілікті регламенттелген күн тәртібімен тұру жағдайлары, ал ең бастысы - мүгедек баланы өзінің үйреншікті ортасынан оқшаулау оның психикалық және физикалық жай-күйіне қолайсыз әсер етеді, бейімсіздендіру реакциясының дамуына ықпал етеді.

Бұл орайда, Орталық Еуропа елдерінің тәжірибесі қызығарлық, олар балаларды интернат ұйымдарында ұстауды қысқарту, оларды отбасыларына қайтару, балаларды күтудің баламалы отбасылық нысандарын дамыту (патронат, асырап алушы отбасылар, басқа да нысандар), қамқорлықтағылардың бұрынғы тұратын жеріне жақындатылған отбасы үлгісіндегі шағын мекемелер, күндізгі және 5 күндік болу мекемелерін құру жөнінде жұмыс жүргізеді.

АҚШ-та халыққа жеке (ақылы) әлеуметтік қызмет көрсету жүйесі анағұрлым дамыған.

Осыған байланысты, әлеуметтік қызмет көрсету мекемелері (ұйымдары) желісін кезең-кезеңмен қайта құруды жүргізу, балаларға арналған медициналық-әлеуметтік мекемелер мен арнаулы түзеу білім беру ұйымдарының базасында оңалту бөлімшелерін, күндізгі және 5 күндік болу бөлімшелерін ашу, қалалар мен аудан орталықтарында шағын интернат-үйлерін салу қажеттігі туындап отыр, бұл мүгедек балаларға үйдікіне жақын жағдай туғызуға ықпал ететін болады.

Мынадай Мемлекеттік стандарттар:

"Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау саласындағы әлеуметтік қызмет көрсету және әлеуметтік қамсыздандыру";

"Мүгедектер мен қарттарға үйде әлеуметтік қызмет көрсету бөлімшелерінде, аумақтық әлеуметтік қызмет көрсету орталықтарында, мемлекеттік медициналық-әлеуметтік мекемелерде және мемлекеттік емес медициналық-әлеуметтік ұйымдарда әлеуметтік қызмет көрсету";

Үйде, медициналық-әлеуметтік мекемелерде (ұйымдарда), аумақтық орталықтарда әлеуметтік қызмет көрсетудің үлгілік Ережесі қабылданды.

2002 жылы тұрғын үй салу, әлеуметтік инфрақұрылымды жабдықтау кезінде мүгедектердің қажеттіліктерін ескеретін Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер бекітілді.

2. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері

Бағдарламаның мақсаты: оңалту жүйесін жетілдіру, мүгедектерді әлеуметтік қолдауды күшейту және олардың өмір сүру деңгейін жақсарту.

Қойылған мақсаттарға қол жеткізу мынадай міндеттердің шешілуін талап етеді:

мүгедектіктің алдын алу жүйесін дамыту;

азаматтардың тыныс-тіршілігінің шектелу дәрежесін айқындаудың жаңа технологияларын әзірлеу жолымен медициналық-әлеуметтік сараптама жүйесін жетілдіру;

әлеуметтік қолдауды күшейту жолымен мүгедектердің әлеуметтік қамсыздандыру жүйесін дамыту;

мүгедектерді медициналық, әлеуметтік және кәсіптік оңалту жөніндегі қызметтер аясын кеңейту жолымен мүгедектерді оңалту жүйесін жетілдіру;

мүгедектерді жұмыспен қамтуға белсенді жәрдемдесу нысандарын дамыту;

оңалту мекемелерінің желісін дамыту, олардың қызмет ету нысандары мен әдістерін жетілдіру, олардың материалдық-техникалық базасын нығайту;

мүгедектердің техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдарға, протездік-ортопедиялық көмекке қажеттіліктерін қанағаттандыру деңгейін арттыру;

мүгедектердің (халықтың ұтқырлығы төмен топтарының) әлеуметтік, көлік және рекреациялық инфрақұрылым объектілеріне кедергісіз қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін жағдай жасау;

жергілікті атқарушы органдардың рөлі мен жауапкершілігін арттыру;

мүгедектердің орталықтандырылған дерекқорын құру;

медициналық-әлеуметтік сараптама, оңалту саласындағы кадрлармен қамтамасыз ету жүйесін, мүгедектерге әлеуметтік қызмет көрсетуді ұйымдастыруды және оңалту индустриясын жетілдіру.

3. Бағдарламаның негізгі бағыттары мен оны іске асыру тетігі

Бағдарлама:

Ағза қызметінің, тіршілік әрекетінің шектелулері мен денсаулығының халықаралық жіктемесін Оныншы рет қайта қаралған аурулардың халықаралық статистикалық жіктемесіне бейімдеуді;

мүгедектіктің алдын алуды;

медициналық-әлеуметтік сараптаманы жетілдіруді;

мүгедектерді оңалтуды және мүгедектер үшін білім алу, физикалық және мәдени ортаның, тұрғын үй жағдайларының, жұмыстың, көлік пен демалыс жағдайларының қол жетерлік болуын негізгі бағыттар ретінде айқындайды.

Бұл бағыттарды іске асыру кезең-кезеңімен жүзеге асырылатын болады. Бірінші кезеңде (2006-2008 жылдар) оңалтудың қолданылып жүрген жағдайларын белсенді дамыту және мүгедектікті қазіргі заманғы тануға негізделген мүгедектерді оңалтудың жаңа үлгісін қалыптастыру көзделеді. Бұдан кейінгі кезеңдерде оңалту жүйесінің жаңа тетіктері басым дамуға ие болады және оңалтудың мүгедектердің қажеттіліктеріне жауап беретін әрі нарық шаруашылығы жағдайларына лайықты жаңа үлгісін жасау аяқталатын болады.

Параграф 1. Мүгедектіктің алдын алу жүйесін жетілдіру

Мүгедектіктің алдын алу жүйесін жетілдіру мақсатында физикалық, ақыл-ой, психикалық және сенсорлық кемістіктердің туындауын болдырмауға (бірінші деңгейдегі алдын алу) және кемістіктің тұрақты функционалдық шектелуге немесе мүгедектікке ұласуының алдын алуға бағытталған (екінші деңгейдегі алдын алу) шаралар кешені көзделетін болады.

Олар:

1) әйелдер консультациялары мен босандыратын мекемелерде әйелдерге; жас балаларға скринингтік тестілеуді уақытында жүргізуді және оның сапасын арттыруды қамтитын болады, бұл патологияны оның бастапқы даму кезеңінде анықтауға

мүмкіндік береді;
2) өндірістік объектілерді еңбек жағдайлары бойынша аттестаттауды жүргізуді, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережесін сақтауды қамтамасыз етуді;
3) мүгедектігі бар адамдардың дерекқорын құруды қамтитын болады.

Параграф 2. Медициналық-әлеуметтік сараптаманы жетілдіру және азаматтардың тыныс-тіршілігінің шектелу дәрежесін айқындаудың жаңа технологияларын әзірлеу

Медициналық-әлеуметтік сараптама жүйесін жетілдіру халыққа көрсетілетін медициналық-әлеуметтік сараптамалық қызметтердің сапасын жақсартуға бағытталатын болады, атап айтқанда:
ағза қызметінің, тіршілік әрекетінің шектелулері мен денсаулығының халықаралық жіктемесін Оныншы рет қайта қаралған аурулардың халықаралық статистикалық жіктемесіне бейімдеу жөнінде жұмыс жүргізу, ол өзіне өзі қызмет етудің, жүріп-тұрудың, қарым-қатынас жасаудың, бағдарланудың, оқудың және еңбек қызметімен айналысудың төмендеуіне әкеп соғатын функционалдық бұзылушылықтар нәтижесінде туындаған әлеуметтік бейімсізденуді бағалауға мүмкіндік береді;
18 жасқа дейінгі балалардың ағза функцияларының бұзылуының біліну және тыныс-тіршілігінің шектелу дәрежесіне қарай мүгедектік ауырлығы топтарын саралау жөнінде жұмыс жүргізу;
Кәсіптік еңбек ету қабілетінің жоғалу дәрежесін белгілеу жөніндегі әдістемелік ұйғарымдарды әзірлеу;
куәландыру мен оңалту кезеңдерінің әрқайсысындағы кемістіктер жіктемесіне (құжаттарды талдауға, сараптамалық-оңалту диагностикасына, сараптамалық қорытынды қабылдауға және оңалту нәтижелерін бағалауға) негізделген медициналық-әлеуметтік сараптаманың сапасы мен оңалтуды жүргізудің тиімділігін бағалауды жетілдіру;
медициналық-әлеуметтік сараптама қызметін алдын алу, емдеу, куәландыру және мүгедектерді оңалту сатыларында ведомстволық тиістілігіне қарамай медициналық ұйымдар қызметін үйлестіруді жетілдіру.

Параграф 3. Мүгедектерді әлеуметтік қамсыздандыру жүйесін дамыту және оларды әлеуметтік қолдауды күшейту

Мүгедектерді әлеуметтік қамсыздандыру жүйесін жетілдіру:
мүгедектерді әлеуметтік қамсыздандырудың үш деңгейлі жүйесін дамытумен;
мүгедектерге әлеуметтік көмек көрсету жүйесін жетілдірумен байланысты.
Әлеуметтік қамсыздандыру жүйесін дамытудың негізі әлеуметтік стандарттар

жүйесіне өзгерістер енгізу және ең төмен күнкөріс деңгейіне базалық әлеуметтік норматив ролін бекіту болды. Ең төмен күнкөріс деңгейі мүгедектігі бойынша базалық мемлекеттік жәрдемақылар есептеу үшін объективті негіз болады.

Мүгедектерді әлеуметтік қамсыздандыру деңгейін арттыруға әлеуметтік қамсыздандырудың көп деңгейлі жүйесін құру, қаржыландырудың қосымша көздерін тарту және еңбек ету қабілетінен айрылу кезіндегі әлеуметтік қамсыздандыру үшін жауапкершілікті мемлекеттің, жұмыс берушінің және қызметкердің арасында тікелей айырып бөлу негізінде қол жеткізілетін болады.

Туғаннан немесе бала кезінде мүгедек болғандардың табысын қолдау базалық мемлекеттік жәрдемақы болып түрлендірілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақы төлеу есебінен жүзеге асырылады. Сонымен қатар, олар арнаулы мемлекеттік жәрдемақы да алатын болады.

Ресми сектор қызметкерлері үшін әлеуметтік қатер туындаған кезде (еңбек ету қабілетінен айрылу) әлеуметтік қамсыздандырудың үш деңгейлі жүйесі:

бірінші деңгей (базалық) - бұл мемлекет кепілдік берген, мүгедектігі бойынша берілетін базалық мемлекеттік жәрдемақылар;

екінші деңгей (міндетті) - міндетті әлеуметтік сақтандыру есебінен Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан жүзеге асырылатын әлеуметтік төлемдер және сақтандыру ұйымдарынан еңбек (қызмет) міндеттерін атқару кезінде қызметкердің өмірі мен денсаулығына зиян келтіргені үшін жұмыс берушінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру есебінен төленетін сақтандыру төлемдері;

үшінші деңгей (қосымша) - әлеуметтік қатерлерді сақтандырудың ерікті және кәсіптік схемалары көзделген.

Параграф 4. Мүгедектерді оңалту жүйесін жетілдіру және медициналық, әлеуметтік және кәсіптік оңалту жөніндегі қызметтер аясын ұлғайту

Мүгедектерді оңалту жүйесін дамыту оңалту қызметтеріне қол жетімділікті қамтамасыз етуге және олардың сапасын арттыруға, кемтар адамдардың мәселесімен айналысатын ұйымдар мен мекемелердің қызметін үйлестіруге, медициналық, әлеуметтік және кәсіби оңалтудың тиімділігін арттыруға бағытталатын болады.

Параграф 4.1. Медициналық оңалту

Пайда болған ауру және/немесе зақым салдарын жеңу ағза функцияларын, аурудың тыныс-тіршілігін қалпына келтіруге және әлеуметтік мәртебесін қалпына келтіруге бағытталатын болады.

Ол үшін:

функционалдық-қалпына келтіру іс-шараларының сапалы жүргізілуін;

функционалдық бұзылушылықтар салдарларының орнын толтыруды;

әлеуметтік қайта бейімдеуді қамтамасыз ету;

емдеу-алдын алу мекемелерінде медициналық оңалтуды кезең-кезеңмен реформалау жөніндегі ұйымдық іс-шараларды жетілдіру:

клиникалық және облыстық ауруханалар құрамында стационарлық медициналық оңалту бөлімшелерін (көп бейінді және мамандандырылған көп бейінді) ұйымдастыру;

ауданаралық бір- және көпбейінді стационарлық медициналық оңалту бөлімшелерін ұйымдастыру;

амбулаторлық-емханалық медициналық оңалту бөлімшелерін (кабинеттерін) ұйымдастыру;

оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес мүгедектердің санаторлық-курорттық емделуін ұйымдастыру талап етіледі.

Реконструктивті хирургия мен протездік-ортопедиялық көмек сапасын арттырудың ерекше маңызы бар. Мүгедектерге медициналық-әлеуметтік қызметтердің мұндай түрін көрсету медициналық ұйымдардың травмотологиялық, ортопедиялық бөлімдерінің протездік-ортопедиялық орталықтармен тығыз өзара бірлесіп әрекет етуін қажет етеді.

Параграф 4.2. Әлеуметтік оңалту

Әлеуметтік оңалтудың нәтижелілігін арттыру мақсатында мынадай шаралар қолданылатын болады:

мүгедектерге әлеуметтік қызмет көрсетудің стандарттарын енгізу. Бұл ретте, әлеуметтік қызметкерлер, үйде әлеуметтік қызмет көрсету бөлімшелері, медициналық-әлеуметтік мекемелер, аумақтық орталықтар мемлекет кепілдік берген әлеуметтік қызметтерді азаматтарға тегін көрсетеді, ал қосымша қызметтер - ішінара және толық төлеу шарттарында көрсетілетін болады;

мүгедектерге көрсетілетін әлеуметтік қызметтердің тізбесін кеңейту (жеке көмекшілердің, ымдау тілі мамандарының қызметтерін көрсету);

әлеуметтік және әлеуметтік-консультативтік көмекті (ерекше мұқтаждықтар мен қажеттіліктерге қарай);

медициналық-әлеуметтік мекемелерде тұратын адамдарға медициналық-әлеуметтік, білім беру және түзеу қызметтерін;

барлық жас топтарындағы мүгедектерге арналған күндізгі оңалту мекемелерінде білім беру және медициналық қызметтерді;

медициналық және басқа көмек алуды, шығындарды реттеуді, шаруашылықты ұстауды және тұрмыстық қызметтер көрсетуді, әлеуметтік қарым-қатынасқа жәрдемдесуді көздейтін үйде әлеуметтік көмек көрсетуді;

барлық жас топтарындағы мүгедектерге патронаждық қызмет қызметтерін көрсету.

Ол үшін жүріп-тұруы қиын бірінші топ мүгедектеріне көмекші және құлағы естімейтін мүгедектерге ымдау тілінің маманын беру республикамызда алғаш рет заңмен бекітілді.

Параграф 4.3. Кәсіптік оңалту

Мүгедектерді кәсіптік оңалту үшін қазіргі уақытта жеткілікті де қолайлы мүмкіндіктер қалыптасып отыр.

Еңбек нарығындағы жағдай тұрақтанып, жұмыссыздық деңгейі төмендеп келеді.

Кәсіптік оңалтудың нәтижелілігін арттырудың мынадай шаралары:

кәсіптік оңалту мәселелерін шешуде ОЖБ-ға сәйкес жеке тәсілдің болуы;

мүгедек балаларды білім беру жүйесінде және үйде оқытудың сапасын арттыру;

мүгедек балаларды медициналық-әлеуметтік мекемелерде, үйде, білім беру жүйесінде оқыту жөніндегі әдіснамалық базаны әзірлеу;

мүгедек балаларды үйде жеке оқытуды жетілдіру;

мүгедек балаларды ерте жасынан әлеуметтік бейімдеуді және кәсіптік оңалтуды жүзеге асыру;

мүгедектердің биопсихоәлеуметтік мәртебесін, денсаулық жай-күйін және еңбек ету қабілетін зерттеу негізінде кәсіптік бағдарлау жөніндегі тестілерді әзірлеу жолымен, олардың кәсіптік мүдделерін, бейімділігі мен қалауын ескере отырып мүгедектерді, оның ішінде 14 жастан 18 жасқа дейінгі мүгедек балаларды кәсіптік бағдарлауды жетілдіру. Ұсынылатын кәсіптер бұзылған функцияларды қалпына келтіруге немесе орнын толтыруға мүмкіндігінше ықпал етуге тиіс;

мүгедектерге кәсіптік білім беру жүйесіне қол жетімділікті болуын кеңейту және оны жетілдіру көзделеді. Бірінші және екінші топтағы мүгедектер үшін жоғары оқу орындарына түсу кезінде квоталар белгіленеді, оқып жүрген мүгедектердің стипендияларына арнайы қосымша ақылар көзделді.

Параграф 5. Мүгедектердің жұмыспен қамтылуына және жұмысқа орналасуына белсенді жәрдемдесудің нысандарын дамыту

Мынадай шаралар қабылданатын болады:

мүгедектерді кәсіптік даярлау және қайта даярлау;

жұмыс орындарын квоталау;

жұмыс берушінің мүгедектерге еңбекақы төлеу шығындарын ішінара өтей отырып, мүгедектерді басымдықты немесе нысаналы түрде жұмысқа орналастыру;

әлеуметтік жұмыс орындарын құру.

Мүгедектерді, оның ішінде мүгедек балаларды белсенді өмір сүруге тарту мақсатында көркемөнерпаздар, суреттер, қолдан жасалған бұйымдар және басқа да шығармашылық түрлерінің облыстық, республикалық конкурстары, мүгедектердің шығармашылық жұмыстарының, мүгедектер ұйымдары шығаратын өнімдердің сату көрмелері, Қазақ зағиптар қоғамының және Қазақ саңыраулар қоғамының оқу-өндірістік кәсіпорындарының және мүгедектер жұмыс істейтін басқа да кәсіпорындар өнімдерінің көрме-жәрмеңкелері өткізілетін болады.

Параграф 6. Оңалту мекемелері желісін дамыту, олардың қызмет нысандары мен әдістерін жетілдіру, олардың материалдық-техникалық базасын нығайту

Мүгедектерге әлеуметтік қызметтер көрсету жүйесін құрылымдық және ұйымдық қайта құру мыналарды көздейді:

қолданыстағы интернат-үйлер кезең-кезеңімен ықшамдау, олардың қызметі мамандандырылған көмек көрсетуге бағытталатын болады;

сыйымдылығы шағын әлеуметтік үйлер желісі және отбасылық үлгідегі мекемелер дами бастайды, бұл медициналық-әлеуметтік мекемелерде тұратын мүгедектердің оларда тұруын үй жағдайына жақындатуға және қоғамнан оқшау қалуын жеңуге мүмкіндік береді;

әлеуметтік қызмет көрсету орталықтарын құру. Бұл орталықтардың құрылымы мүгедектердің әлеуметтік қызметтердің белгілі бір нысандары мен түрлеріне қажеттілігіне байланысты модульдік қағидат бойынша салынатын болады;

әлеуметтік қызмет көрсету орталықтарын және әлеуметтік қызмет көрсететін мамандарды лицензиялау және аккредиттеу тәртібін әзірлеу.

Параграф 7. Мүгедектердің техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдарға, протездік-ортопедиялық көмекке қажеттіліктерін қанағаттандыру деңгейін арттыру

Мүгедектерді техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдармен қамтамасыз етуді жақсарту мүгедектердің қажеттіліктерінің неғұрлым дәл есебінің, оңалту индустриясының отандық рыногын қалыптастыру және қызметтер көрсетуді мүгедектер тұратын жерге жақындату негізінде жүзеге асырылатын болады.

Протездік-ортопедиялық қызметтер көрсету сапасын арттыру мақсатында:

Республикалық экспериментальдық протездеу орталығы базасында протездік-ортопедиялық бұйымдарды міндетті сертификаттау, мамандардың біліктілігін арттыру мақсатында протездік-ортопедиялық бұйымдардың қауіпсіздігіне және сапа талаптарына сәйкестігіне сынақтар өткізу үшін сынақ зертханаларын құру;

протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру ісін басқару құрылымын оңтайландыру, мүгедектердің протездік-ортопедиялық көмекке шынайы қажеттіліктеріне қарай өңірлерде протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру және жөндеу жөніндегі шеберханалар құру және оларды дамыту;

модульдік технология бойынша жасалатын протездік-ортопедиялық өндірісін техникалық қайта жарақтандыру және ұлғайту көзделеді.

Сурдологиялық көмек қызметін дамыту:

денсаулық сақтау, білім беру және әлеуметтік қорғау мекемелерінің функцияларын саралауға және қызметтерін үйлестіруге негізделген сурдологиялық көмек жүйесінің

жаңа түрін құруды және дамытуды;

естуді түзету республикалық орталығын және оның филиалдарын оңалту аудиологиясы орталығы (бұдан әрі - орталық) етіп қайта құруды;

жоғары сапалы аудиологияны және есту аппараттарын тексеруді қамтамасыз ету үшін орталық пен оның филиалдарын техникалық қайта жарақтандыруды;

аудандық, қалалық, облыстық сурдологиялық кабинеттер желісін ұйымдастыруды;

сурдологиялық көмекке мұқтаж, нашар еститін балаларды есепке алуды және оларды серпінді бақылауды жетілдіруді қарастырады.

Нашар көретін мүгедектердің тифлоқұралдарға қажеттілігін қанағаттандыру жөнінде қосымша шаралар қабылданатын болады.

"Қазақстан Республикасында мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңын іске асыру үшін мүгедектерге берілетін техникалық көмекші компенсаторлық құралдардың тізбесі, оған міндетті гигиеналық құралдар енгізу есебінен ұлғаятын болады.

Параграф 8. Мүгедектердің әлеуметтік, көлік және рекреациялық инфрақұрылым объектілеріне кедергісіз қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін жағдайлар жасау

Мүгедектердің қолы жетерліктей тыныс-тіршілік ортасын құру жөніндегі іс-шаралар олардың әлеуметтік кірігу мүмкіндіктерін кеңейтуге бағытталатын болады.

Мүгедектерді әлеуметтік қорғау, сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі, автомобиль көлігі саласында қабылданған нормативтік құқықтық кесімдерге сәйкес:

а) жобалау және құрылыс бөлігінде:

мүгедектердің тұруына және тіршілік әрекетіне қолайлы, қауіпсіз және басқа да қажетті жағдайларды қамтамасыз ететін сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласында әзірленген мемлекеттік стандарттарды іске асыру;

қала құрылысы регламентіне сәулет-жоспарлау тапсырмаларын мүгедектер мен халықтың ұтқырлығы төмен топтарының әлеуметтік, көлік және рекреациялық инфрақұрылым объектілеріне қол жеткізуін қамтамасыз етуді міндетті түрде ескере отырып өзгерістер енгізу;

жобаларды сараптау сатысында мүгедектер мен халықтың ұтқырлығы төмен топтарының көрсетілген объектілерге қол жеткізу жөніндегі құрылыс нормалары мен ережелерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін;

объектілер салу барысына және мемлекеттік нормалар мен стандарттардың сақталуына мемлекеттік бақылауды күшейту үшін өзгерістер енгізу қарастырылады. Пайдалануға берілетін ғимараттар мен құрылыстардың әзірлігін бағалау жөніндегі мемлекеттік қабылдау комиссиясының құрамына әлеуметтік қорғау мәселелері жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органдар қызметкерлерін енгізу көзделіп отыр;

б) жұмыс істеп тұрған объектілер бөлігінде:

жұмыс істеп тұрған әлеуметтік, көлік және рекреациялық инфрақұрылым объектілеріне түгендеме жүргізу, қайта жаңартуды талап ететін объектілер тізбесін жасау. Әлеуметтік, көлік және рекреациялық инфрақұрылымды мүгедектердің қол жетуі үшін ыңғайлау жөніндегі жұмыс жоспарын жасау және оны іске асыру.

Мүгедектердің ОЖБ-да көзделген тұрғын үй-тұрмыстық жағдайларын жақсарту заңнамада белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады. Мүгедектердің тұрғын үй-жайды ғимараттың қабатын, үлгісін, көркейту дәрежесін және басқа да қажетті жағдайларды ескере отырып таңдау құқығы сақталды;

в) жалпы пайдаланудағы көлік бөлігінде:

халыққа қызметтер көрсету құқығына конкурс өткізу ережесіне мүгедектердің жалпы пайдаланудағы көлік құралдарына еркін қол жеткізуін қамтамасыз етуді көздейтін өзгерістер енгізу;

жалпы пайдаланудағы көлікті мүгедектерді отырғызу және түсіру құрылғыларымен жабдықтау;

жүріп-тұруда қиындық көретін мүгедектерді жалпы пайдаланудағы көлікке отырғызу аялдамаларын көркейту;

г) ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету бөлігінде:

республикалық және өңірлік теледидар арналарындағы ақпараттық бағдарламалардың сурдоаудармасын ұйымдастыруды кеңейту.

Брайльдің рельефті-нүкте қарпімен аудиокассеталарда, дисктерде және сурдоаудармамен бейнекассеталарда шығарылатын мерзімді, ғылыми, оқу-әдістемелік, анықтамалық және көркем әдебиет шығаруды ұйымдастыру.

Параграф 9. Жергілікті атқарушы органдардың рөлі мен жауапкершілігін арттыру

Мемлекеттік басқару деңгейлерінің арасында әдіснамалық, іске асыру және бақылау функцияларын қайта бөлуді ескере отырып, мемлекеттік биліктің жергілікті атқарушы органдарының функциялары мынадай болады:

мүгедектерді оңалтудың өңірлік бағдарламаларын әзірлеу;

кепілдікті медициналық қызметтер көрсету көлеміне қол жеткізуді қамтамасыз ету, олардың сапасын арттыру;

өңірлердегі мүгедектікке әкеліп соғатын патологиялармен аурудың алдын алу жөнінде мақсатты бағдарламалар әзірлеу;

мемлекеттік органдардың үкіметтік емес ұйымдармен (оның ішінде мүгедектердің қоғамдық бірлестіктерімен) өзара тиімді ынтымақтастығын ұйымдастыру;

мүгедектердің қоғамдық бірлестіктерінің мүгедектерге қатысты мемлекеттік саясатты қалыптастыруға, олардың мүдделеріне қатысты шешімдерді дайындауға және

қабылдауға қатысуын қамтамасыз ету.

Мүгедектерді әлеуметтік қорғау саласындағы заңнаманы іске асыруда атқарушы билік органдарының жауапкершілігін арттыру үшін Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанынан арнаулы Үйлестіру кеңесі құрылатын болады және оған мүгедектер қоғамдық бірлестіктері өкілдерінің қатысуы қамтамасыз етіледі.

Параграф 10. Мүгедектердің орталықтандырылған дерекқорын құру

Ақпараттық сүйемелдеу мүгедектерді оңалту жүйесінің міндетті элементі болып табылады.

Мүгедектердің дерекқорына:

жасы мен оңалту шараларының қажеттілігі туралы деректер көрсетіле отырып, алғашқы рет және қайтадан мүгедек деп танылған адамдардың саны туралы;

арнаулы түзеу және жалпы білім беру мектептерінде оқып жүрген мүгедек-балалардың саны;

мүгедектерді жұмысқа орналастыру үшін квоталанған жұмыс орындарының саны мен осы орындардың нақты жұмыспен қамтылуы;

медициналық, әлеуметтік және кәсіптік оңалту нәтижелерінің статистикасы туралы мәліметтер енгізілетін болады.

Қолданылып жүрген ақпараттық жүйе мен құрылған дерекқор негізінде, аудандық, облыстық және республикалық деңгейлерді қамтитын, деректер алмасудың бірыңғай форматы, ақпараттық жүйелер мен дерекқордың өзара әрекет ету хаттамаларымен иерархиялық құрылымы бар кіріктірілген функционалдық жүйе қалыптасатын болады.

Параграф 11. Медициналық-әлеуметтік сараптама, оңалту, мүгедектерге әлеуметтік қызмет көрсетуді ұйымдастыру және оңалту индустриясы салаларын кадрмен қамтамасыз ету жүйесін жетілдіру

Әр деңгейдегі және бейіндегі, қажетті кәсіптік білімі мен ұйымдық қабілеттері бар біліктілігі жоғары мамандарды мақсатты түрде даярлаудың республикалық жүйесін құру алда тұр.

Ол үшін:

қызмет саласы, мақсаты, жағдайлары, қаражат пен ұйымдастыру тәсілдері айқын анықталған, мүгедектермен әлеуметтік жұмыс әдістемесін әзірлеу;

Дәрігер лауазымдары мен мамандықтарының номенклатурасына "дәрігер-реабилитолог" мамандығын енгізу;

осы санаттағы халықтың айрықша мұқтажы мен қажеттілігін ескере отырып, мүгедектерді әлеуметтік қорғау және оңалту жүйесінде істейтін қызметкерлерге

қойылатын біліктілік талаптарын айқындау;
медициналық-әлеуметтік сараптама, медициналық оңалту саласындағы, мүгедектерді әлеуметтік қорғау және оңалту жүйесінде істейтін мамандарды кәсіптік даярлауды және қайта даярлауды институционалдық, ұйымдық қамтамасыз ету;
көрсетілген қызмет саласы үшін мамандар даярлауға мемлекеттік тапсырысты қалыптастыру, нормативтік бекіту және қамтамасыз ету қажет.

4. Қажетті ресурстар мен қаржыландыру көздері

Бағдарламаны іске асыруға мемлекеттік бюджет қаражаты, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған басқа да қаражат бағытталатын болады.
Мемлекеттік бюджеттен жалпы шығындар 25345,5 млн. теңге, оның ішінде:
2006 жылы - 7043,1 млн. теңге;
2007 жылы - 7316,5 млн. теңге;
2008 жылы - 12709,9 млн. теңге.
Республикалық бюджеттен - 5874,1 млн. теңге, оның ішінде:
2006 жылы - 2026,7 млн. теңге;
2007 жылы - 1571,5 млн. теңге;
2008 жыл: - 2275,9 млн. теңге.
Жергілікті бюджеттен - 21195,4 млн. теңге, оның ішінде:
2006 жылы - 5016,4 млн. теңге;
2007 жылы - 5745 млн. теңге;
2008 жылы - 10434 млн. теңге құрайды.
Ескерту. 4-бөлімге өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008.06.09 N 550 Қаулысымен.

5. Күтілетін нәтижелер

Бағдарламаны іске асыру:
2008 жылдың аяғына қарай мүгедектерді оңалту жүйесін жетілдіруге және оларды әлеуметтік қамсыздандыру деңгейін жыл сайын арттыруға;
мүгедектікке әкеп соқтыратын туа біткен және тұқым қуалайтын ауруы, даму кемістігі бар балалардың туу қатерінің дәрежесін азайту жөніндегі іс-шараларды қамтамасыз етуге;
медициналық-әлеуметтік сараптаманың сапасын арттыруға;
оңалту ұйымдарының жұмысына қазіргі заманғы техникалық, ұйымдық, медициналық, әлеуметтік және кәсіптік технологияларды енгізуге;
мүгедектерге көрсетілетін медициналық, әлеуметтік, білім беру және өзге де оңалту қызметтерінің тізбесін кеңейтуге және олардың сапасын арттыруға;

протездік-ортопедиялық өндірісті басқару құрылымын оңтайландыру жөнінде шаралар қабылдауға;

мүгедектердің әлеуметтік инфрақұрылым объектілеріне және ақпараттық ортаға қол жеткізуін жақсартуға;

жалпы жұмыс орындары санының үш пайызы мөлшерінде мүгедектерге арналған жұмыс орындарына квота белгілеу және әлеуметтік жұмыс орындарын құру есебінен мүгедектердің лайықты еңбекке қол жеткізуін ұлғайтуға;

оңалту мекемелерінің жүйесін дамытуға, олардың қызметінің нысандар мен әдістерін жетілдіруге, материалдық-техникалық базасын нығайту (2006-2008 жылдар);

мемлекеттік органдардың мүгедектерді әлеуметтік қорғау процесін басқарудағы әдіснамалық, іске асыру және бақылау функцияларын оңтайландыруға;

мүгедектердің орталықтандырылған дерекқорын құруды және МӘС пен мүгедектерді оңалту мекемелерінің, оңалту индустриясы кәсіпорындарының қызметін ақпараттандыруды аяқтауға;

медициналық-әлеуметтік сараптама және мүгедектерді медициналық, оңалту саласындағы мамандардың кәсіптік деңгейін арттыруға ықпал ететін болады.

6. Мүгедектерді оңалтудың 2006-2008 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары

Ескерту. 6-бөлімге өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2007.01.25. N 56 , 2008.06.09 N 550 Қаулыларымен.

Р / с N	Іс-шаралар	Аяқталу нысаны	Орын-далуына жауап-тылар	Орын-дау мерзімі	Болжа-натын шығыс-тар (млн. теңге)	Қаржы-ланды-ру көзде-рі
1	2	3	4	5	6	7
1. Мүгедектіктің алдын алу жүйесін жетілдіру						
1	Мыналарды: әйелдер консультация-лары мен босандыратын мекемелерде әйелдерде туа біткен және тұқым қуалайтын патологияға, инфекция мен генетика-лық ауруларға прена-тальдық скрининг; жас балалардың психо-физикалық дамуына скрининттік тестілеуді уақытында жүргізу және олардың сапасын жақсартуды қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	талап етіл-мейді	

2	Өндірістік объектілер-ді еңбек жағдайлары бойынша аттестаттауды жүргізуді және еңбек қауіпсіздігі мен еңбектің қорғалуы сақталуын қамтамасыз ету	Қазақ-стан Респу-блика-сының Үкіме-тіне ақпа-рат	Еңбек-мині	2007-2009 жылдар-дың ақпаны	талап етіл-мейді	
2. Медициналық-әлеуметтік сараптаманы жетілдіру және азаматтардың тіршілік әрекетінің шектелу дәрежесін анықтаудың жаңа технологияларын әзірлеу						
3	Кәсіптік еңбек ету қабілетін жоғалту дәрежесін белгілеу жөнінде әдістемелік ұсынымдар әзірлеу	Бір-лескен бұйрық	Еңбек-мині және ДСМ	2006 жылғы IV тоқсан	талап етіл-мейді	
4	Мемлекеттік органдар-дың, кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдар-дың мүгедекті оңалту-дың жеке бағдарлама-ларын іске асыруын қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	талап етіл-мейді	
5	Халықаралық жұмыс істеу, тіршілік әреке-тінің шектелу және денсаулық сыныптама-сын Халықаралық оныншы қайта қарау аурулары-ның статистикалық сыныптамасына бейімдеу жөніндегі ведомство-аралық жұмыс тобын құру	Бір-лескен бұйрық	Еңбек-мині және ДСМ, БҒМ	2007 жылғы ақпаны	талап етіл-мейді	
6	Медициналық-әлеуметтік сараптаманың және сараптамалық қызметтің сапасын бағалау жүйе-сін жетілдіру жөнінде шаралар қабылдау	Бір-лескен бұйрық	Еңбек-мині және ДСМ, БҒМ	2007 жылғы I тоқсан	талап етіл-мейді	
	Аурулар мен мүгедектік құрылымындағы жетекші патологияларға байла-	Қазақ-стан				

7	нысты өңірлер бойынша халыққа медициналық-әлеуметтік сараптама-лық қызмет көрсетудің құрылымдық-функционал-дық негізін дамыту жөнінде ұсыныс енгізу	Респу-блика-сының Үкіме-тіне ұсыныс	Еңбек-мині	2007 жылғы ақпан	талап етіл-мейді	
8	18 жасқа дейінгі балалардың тіршілік әрекетінің шектелу дәрежесін саралау жөнінде ұсыныс енгізу	Қазақ-стан Респу-блика-сының Үкіме-тіне ұсыныс	Еңбек-мині, ДСМ, БҒМ	2008 жылғы I тоқсан	талап етіл-мейді	
3. Мүгедектерді әлеуметтік қамсыздандыру жүйесін дамыту және оларды әлеуметтік қолдауды күшейту						
9	Халықты мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру жүйесімен қамтуды ұлғайту жөнінде ұсыныс енгізу	Қазақ-стан Респу-блика-сының Үкіме-тіне ұсыныс	Еңбек-мині	2006 жылғы ақпан	талап етіл-мейді	
10	Мүгедектік бойынша базалық мемлекеттік жәрдемақылар енгізу	Қазақ-стан Респу-блика-ының Үкіме-тіне ақпа-рат	Еңбек-мині	2007 жылғы ақпан	талап етіл-мейді	
4. Мүгедектерді оңалту жүйесін жетілдіру және медициналық, әлеуметтік және кәсіби оңалту жөніндегі қызметтер спектрын кеңейту						
4.1. Медициналық оңалту						
11	Медициналық ұйымдардың травматологиялық, ортопедиялық бөлімше-лерінің протездік-ортопедиялық орталықтармен өзара	Бір-лескен бұйрық	Еңбек-мині және ДСМ	2006 жылғы IV тоқсан	талап етіл-мейді	

	әрекет етуі туралы бірлескен бұйрық әзірлеу					
12	Амбулаторлық-емханалық медициналық ұйымдар базасында тірек-қозғалу аппаратының бұзылулары бар бала-ларды оңалту жөніндегі кабинеттерді құру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 15,8 2007 жылы - 36,2 2008 жылы - 24,0	Жергі-лікті бюджет-тер
13	Медициналық оңалтудың тұрақты, амбулаторлық-емханалық бөлімшеле-рін: клиникалық және облыстық ауруханалар құрамында - мамандан-дырылған көп бейінді; аудандық ауруханалар құрамында ауданаралық моно- және көп бейінді тұрақты бөлімшелер ұйымдастыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 75,7 2007 жылы - 40,9 2008 жылы - 132,4	Жергі-лікті бюджет-тер
14	Мүгедектердің ОЖБ-ға сәйкес санаторлық-курорттық емделуін ұйымдастыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 342,6 2007 жылы - 308,8 2008 жылы - 407,6	Жергі-лікті бюджет-тер
4.2. Әлеуметтік оңалту						
15	Мүгедек балаларды тәрбиелеп отырған отбасыларға әлеуметтік көмекті үйде көрсету бөлімшелерінің желісін дамытуды жалғастыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкімде-рі	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы 587,5 2007 жылы - 562,9 2008 жылы - 843,1	Жергі-лікті бюджет
16	Әлеуметтік көмекті үйде көрсету бөлімше-лерінің және мүгедек-тер мен жалғызілікті	Еңбек-миніне	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008	2006 жылы - 993,2 2007 жылы - 1021,5	Жергі-лікті

	қарт азаматтарға арналған аумақтық орталықтардың желісін дамытуды жалғастыру	ақпа-рат	рының әкім-дері	жылдар-дың 20 шілдесі	2008 жылы - 1154,7	бюджет-тер
17	Жүріп-тұруы қиындыққа түсетін 1 топтағы мүгедектерге жеке көмекші беру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкімде-рі	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 132,2 2007 жылы - 240,1 2008 жылы - 565,4	Респуб-ликалық бюджет (2006 - 200 жыл-дар), жергі-лікті бюджет-тер (2008 жылдан бастап)
18	Есту бойынша мүгедек-терге ымдау тілі мамандарын беру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкімде-рі	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 57,2 2007 жылы - 76,9 2008 жылы - 125,2	Респуб-ликалық бюджет (2006 - 200 жыл-дар), жергі-лікті бюджет-тер (2008 жылдан бастап)
19	Оңалту орталықтары мен медициналық-әлеуметтік ұйымдарды лицензиялау және аккредиттеу туралы ұсыныс енгізу	Қазақ-стан Респу-блика-сының Үкіме-тіне ұсыныс	Еңбек-мині	2007 жылғы ақпан	талап етіл-мейді	
20	Мүгедектер арасында көркем өнерпаздардың, сурет, қолдан жасалған бұйымдар мен өзге де шығармашылық түрлері-нің конкурстарын өткізуді қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 5,2 2007 жылы - 7,9 2008 жылы - 16,3	Жергі-лікті бюджет-тер
	Мүгедектердің және интернат-үйлеріндегі		Облыс-тар, Астана,	2007-2009 жылдар-дың 10	2006 жылы - 0,8	

21	карттардың демалысын ұйымдастыру үшін көркем өнерпаздар ұжымдарын тарту	Еңбек-миніне ақпа-рат	Алматы қалала-рының әкім-дері	ақпаны, 2006-2008 жылдар-ның 20 шілдесі	2007 жылы - 2,6 2008 жылы - 1,9	Жергі-лікті бюджет-тер
22	Мүгедектер арасында спорттық жарыстар ұйымдастыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері, ТСМ	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 16,6 2007 жылы - 21,9 2008 жылы - 22,0	Жергі-лікті бюджет-тер
23	Мүгедектердің респуб-ликалық жарыстарға қатысуын қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері, ТСМ	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 22,4 2007 жылы - 24,0 2008 жылы - 48,4	Жергі-лікті бюджет-тер
24	Мүгедектердің халықа-ралық жарыстарға қатысуын қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері, ТСМ	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 13,9 2007 жылы - 25,5 2008 жылы - 15,8	Жергі-лікті бюджет-тер
25	Мүгедек спортшылардың Параолимпиадалық ойындарға қатысуын қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері, ТСМ	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 4,2 2007 жылы - 2,0 2008 жылы - 8,6	Жергі-лікті бюджет-тер
26	Жарыстарға қатысушы - мүгедек спортшыларды	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008	2006 жылы - 13,5 2007 жылы - 15,4	Жергі-лікті

	спорттық мүкәммалмен және спорттық киіммен қамтамасыз ету		әкім-дері, ТСМ	жылдар-дың 20 шілдесі	2008 жылы - 13,2	бюджет-тер
4.3. Кәсіптік оңалту						
27	Мүгедек балаларды медициналық-әлеуметтік мекемелерде, үйде, білім беру жүйесінде оқытудың оқу-әдістеме-лік құралдарын, арнайы бағдарламаларын әзірлеу	Қазақс-тан Респуб-ликасы-ның Үкіме-тіне ақпарат	БҒМ, Еңбек-мині	2008-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2007-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2007 жылы - 19,1 2008 жылы - 19,2	Респуб-ликалық бюджет
28	Кемтар балаларға арналған арнайы ұйым-дар желісін: 60 мың балаға арналған психологиялық-медици-налық-педагогикалық консультациялар; республикалық және облыстық маңызы бар қалалардағы оңалту орталықтары; аудандық орталықтарда-ғы түзету кабинетте-рін дамыту жөніндегі жұмысты жалғастыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	БҒМ, Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 412,4 2007 жылы - 186,2 2008 жылы - 243,6 2006 жылы - 187,3 2007 жылы - 352,4 2008 жылы - 370,1 2006 жылы - 127,6 2007 жылы - 280,0 2008 жылы - 319,7	Жергі-лікті бюджет-тер
29	Оқу жоспарына сәйкес мүгедек балаларды үйде тәрбиелеуге және	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008	2006 жылы - 320,7 2007 жылы - 326,8	Жергі-лікті

	оқытуға арналған төлемдерді қамтамасыз ету		әкім-дері	жылдар-дың 20 шілдесі	2008 жылы - 337,5	бюджет-тер
30	Мүгедектерді, оның ішінде 14-тен 18 жасқа дейінгі мүгедек балаларды кәсіби бағдарландыруды өткізу жөніндегі тестілер әзірленсін	Әдістемелік ұсыным - дар шығару	Еңбек-мині, ДСМ, БҒМ	2008 жылғы ақпан	талап етіл-мейді	
31	Бірінші және екінші топтағы мүгедектер және мүгедек балалар үшін мына: жоғары кәсіптік оқу; кәсіптік оқу; орта кәсіптік оқу ұйымдарына оқуға түскен кезде квоталар беру	Еңбек-миніне ақпа-рат Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері, БҒМ Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкімде-рі, БҒМ	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі 2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	бөліне-тін қаражат шегінде бөліне-тін қаражат шегінде	Респуб-ли бюджет Ре ликалық бюджет, жергі-лікті бюджет-тер
32	Оқитын мүгедектерді заңнамаға сәйкес жеңілдікті стипендия-мен қамсыздандыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	бөлі-нетін қаражат шегінде	Жергі-лікті бюджет-тер
5. Мүгедектерді жұмыспен қамтуға және жұмысқа орналастыруға белсенді жәрдемдесудің нысандарын дамыту						
33	Мүгедектерді жұмысқа орналастыру үшін: әлеуметтік жұмыс	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008	бөліне-тін қаражат шегінде	Жергі-лікті

	орындарынан; қосымша жұмыс орындарын құру		рының әкім-дері	жылдар-дың 20 шілдесі		бюджет-тер
34	Мүгедектерді, оның ішінде балаларға арналған интернат-үйлері түлектері қатарынан мүгедектерді жұмыспен қамтуға мониторинг жүргізу	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	талап етіл-мейді	
35	Мүгедектерді даярлау-ды және қайта даярлау-ды ұйымдастыру, ОЖБ-ға сәйкес жұмысқа орна-ластыруға көмектесу	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 8,0 2007 жылы - 11,3 2008 жылы - 19,1	Жергі-лікті бюджет-тер
36	Мүгедектердің шығарма-шылық жұмыстарының, мүгедектер жұмыс істейтін кәсіпорындар (ұйымдар) өнімдерінің көрме-жәрмеңкелерін ұйымдастыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 1,3 2007 жылы - 2,2 2008 жылы - 1,8	Жергі-лікті бюджет-тер
6. Оңалту мекемелерінің желісін дамыту, олардың қызметінің нысандары мен әдістерін жетілдіру, олардың материалдық-техникалық базасын нығайту						
37	Мыналарды: мүгедектерге және қарт азаматтарға арналған медициналық-әлеуметтік мекемелерді; әлеуметтік көмекті үйде көрсету бөлімшелерін; аумақтық әлеуметтік қызмет көрсету орта-лықтарын құрылымдық	Еңбек-миніне ұсыныс	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2006 жыл		

	және ұйымдық қайта құру туралы ұсыныстар енгізу				талап етіл-мейді	
38	Сыйымдылығы шағын интернат-үйлер желісін құру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 144,8 2007 жылы - 62,3 2008 жылы - 50	Жергі-лікті бюджет-тер
39	Астана қаласында, Қарағанды, Қызылорда, Маңғыстау облыстарында интернат-үйлерін салуды және/ немесе қайта құруды қамтамасыз ету; Қостанай облысының Рудный қаласындағы қалалық аурухана ғимаратын психоневро-логиялық интернат етіп қайта құру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Қарағанды, Қызыл-орда, Маңғыс-тау, Қоста-най облыс-тардың, Астана қаласы-ның әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 1018,3 2007 жылы - 250 2008 жылы - 1464,4	Респуб-ликалық бюджет
39-1	Астана қаласында республикалық медициналық-әлеуметтік сараптама және мүгедектерді оңалту орталығы құрылысына ТЭН әзірлеу жөніндегі инвестициялық ұсынысты республикалық бюджеттік комиссияның қарауына енгізу	Қазақ-стан Рес-публи-касы-ның Үкі-метіне ақпа-рат	Еңбек-мині	2009 жылғы 25 ақпан	2008 жылы - 78,8	Респуб-ликалық бюджет
40	Медициналық-әлеуметтікмекемелерді салуды, қайта құруды қамтама-сыз ету	Еңбек-миніне	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-	2006 жылы - 446,8 2007 жылы - 293,3 2008 жылы - 2579,6	Жергі-лікті бюджет-тер

	Медициналық-әлеуметтік мекемелерді күрделі жөндеуді, олардың материалдық-техникалық базасын нығайтуды қамтамасыз ету	ақпа-рат	рының әкім-дері	2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 362,7 2007 жылы - 864,1 2008 жылы - 1254,0	Же лікті бюджет-тер
41	Мыналарды: Атырау қаласында оңалту орталығын салуды; Атырау облысындағы Сарайшық психоневрологиялық интернаты үшін 100 орындық қосымша ғимарат, сондай-ақ кәріз-сорғы станциясын салуды қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Атырау облысы-ның әкімі	2007 жылдың 20 шілде-сі, 2008 жылдың 10 ақпаны	2007 жылы - 257 2008 жылы - 595,7	Респуб-ликалық бюджет
41-1	Мыналарды: Қарағанды қаласында 60 орындық мүгедектерді оңалту орталығын; Жамбыл облысының Тараз қаласындағы мүгедектерді оңалту және бейімдеу орталығының ғимаратына жапсарлас құрылыс салуды қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Қарағанды, Жамбыл облыстарының әкімдері	2008 жылғы 20 шілде, 2009 жылғы 10 ақпан	2008 жылы - 188,0	Респуб-ликалық бюджет
7. Мүгедектердің техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдарға, протездік-ортопедиялық көмекке қажеттілігін қанағаттандыру деңгейін арттыру						
42	Мүгедектерді оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес арнайы жүріп-тұру құралдарымен (кресло-арбалармен) қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 96,3 2007 жылы - 111,2 2008 жылы - 144,9	Жергі-лікті бюджет-тер
43	Протездеу мен ортез-деу, ортопедиялық аяқ-киіммен және ортопедиялық аппарат-тармен, корсеттермен және өзге де протез-дік ортопедиялық бұйымдармен қамтама-сыз ету, протездік-	Еңбек-миніне	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008	2006 жылы - 461,6 2007 жылы -	Жергі-лікті

	ортопедиялық бұйым-дарды жөндеу, соның ішінде жаңа техноло-гиялар бойынша протез-деуге және ортездеуге байланысты қызметтер-ді ұйымдастыру	ақпа-рат	рының әкім-дері	жылдар-дың 20 шілдесі	497,6 2008 жылы - 539,0	бюджет-тер
44	Протездік-ортопедиялық бұйымдар өндірісін басқару құрылымын оңтайландыру, мүгедек-тердің протездік-ортопедиялық көмекке нақты мұқтаждығына қарай, өңірлерде протез-ортопедиялық бұйымдарды жасау мен жөндеу жөнінде шеберханалар құруды және дамытуды ұйымдастыру жөнінде ұсыныстар енгізу	Қазақс-тан Респуб-ликасы-ның Үкіме-тіне ұсыныс-тар	Еңбек-мині	2006 жылғы ақпан	талап етіл-мейді	
45	Сурдологиялық көмек жүйесінің жаңартылған үлгіде сурдологиялық көмек көрсетуді жетіл-діру және Республика-лық естуді түзету орталығын Оңалту аудиологиясы орталығы етіп қайта құру жөнін-де ұсыныстар енгізу	Қазақс-тан Респуб-ликасы-ның Үкіме-тіне ұсыныс-тар	Еңбек-мині, ДСМ, БҒМ	2008 жылғы ақпан	талап етіл-мейді	
46	Аудандық, қалалық, облыстық емханаларда сурдологиялық кабинеттер құру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 15,9 2007 жылы - 22,0 2008 жылы - 15,5	Жергі-лікті бюджет-тер
47	Есту бойынша мүгедек-терді сурдотехникалық құралдармен қамтамасыз етуді ұйымдастыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008	2006 жылы - 210,6 2007 жылы - 213,8 2008	Жергі-лікті

			рының әкім-дері	жылдар-дың 20 шілдесі	жылы - 207,6	бюджет-тер
48	Көру бойынша мүгедек-терді тифлотехникалық құралдармен қамтама-сыз етуді ұйымдастыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 84,5 2007 жылы - 70,6 2008 жылы - 86,0	Жергі-лікті бюджет-тер
49	Оңалтудың жеке бағдар-ламасына сәйкес мүгедектерді міндетті гигиеналық құралдармен қамтамасыз етуді ұйым-дастыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 310,5 2007 жылы - 283,8 2008 жылы - 644,3	Республикалық бюджет (2006 - 200 жыл-дар), жергі-лікті бюджет-тер (2008 жылдан бастап)
8. Мүгедектердің әлеуметтік, көліктік және рекреациялық инфрақұрылым объектілеріне кедергісіз қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін жағдайлар жасау						
50	Қолданыстағы әлеумет-тік, көліктік және рекреациялық инфра-құрылым объектілеріне түгендеу жүргізу	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2006 жылғы III тоқсан	талап етіл-мейді	
51	Мүгедектердің тұрғын үй, қоғамдық және өндірістік ғимарат-тарға, әлеуметтік инфрақұрылым объекті-леріне қол жеткізуін қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2006 жылғы 20 шілде, 2007 жылғы 10 ақпан	2006 жылы - 28,6 2007 жылы - 16,3	Жергі-лікті бюджет-тер
	Қайта құрылуға тиіс объектілердің					

52	тізбесін белгілеу және Мүгедектердің әлеуметтік, көліктік және рекреациялық инфрақұрылымдарға қол жеткізуін бейімдеу жөніндегі кезеңді жұмыс жоспарын әзірлеу	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2006 жылғы IV тоқсан	талап етіл-мейді	
53	Қайта құрылуға тиіс объектілердің тізбе-сіне және Мүгедектер-дің әлеуметтік, көліктік және рекреа-циялық инфрақұрылым-дарға қол жеткізуіне бейімдеу тізбесі мен жоспарына сәйкес, мүгедектердің ғимарат-тарға, әлеуметтік инфрақұрылым объекті-леріне қол жеткізуін қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007 жылғы 20 шілде, 2008 жылғы 10 ақпан және 20 шілде, 2009 жылғы 10 ақпан	2007 жылы - 20,8 2008 жылы - 61,3	Жергі-лікті бюджет-тер
54	Мүгедектердің салынып жатқан тұрғын үй, қоғамдық және өндіріс-тік ғимараттарға, әлеуметтік, көліктік, рекреациялық инфрақұ-рылымға қол жеткізуі-не мүмкіндік жасау кірме жолдардың, пандустардың, мүгедек-тердің кресло-арбаларына арналған құрылғылардың салынуын қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	Жобалау -смета-лық құжат-тама да көздел-ген шығын-дар шегінде	Құры-лысқа тапсыр-ма беруші-лердің қаража-ты есе бінен
55	Жалпы пайдаланыстағы көліктің мүгедектерді отырғызу және шығару жөніндегі құрылғылар-мен жабдықталуын ұйымдастыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі		Жалпы пайда-лану-дағы көлік құрал-дары иеле-рінің қаража-ты есе бінен
	Жүріп-тұруы қиындыққа түсетін мүгедектерді		Облыс-тар, Астана,	2007-2009 жылдар-дың 10	2006 жылы - 37,8	

56	жалпы пайдалану көлігіне отырғызу үшін жолаушылар аялдамаларын жабдықтауды ұйымдастыру	Еңбекминіне ақпарат	Алматы қалаларының әкімдері	ақпаны, 2006-2008 жылдардың 20 шілдесі	2007 жылы - 26,7 2008 жылы - 26,2	Жергілікті бюджеттер
57	Жүріп-тұруы қиындыққа түсетін мүгедектерге көліктік қызметтер көрсетуді ұйымдастыру	Еңбекминіне ақпарат	Облыстар, Астана, Алматы қалаларының әкімдері	2007-2009 жылдардың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдардың 20 шілдесі	2006 жылы - 134,8 2007 жылы - 32,2 2008 жылы - 77,3	Жергілікті бюджеттер
58	Мүгедектерге қызмет көрсетуге бағдарланған мекемелердің орналасқан жерінде жол белгілері мен нұсқаушыларын орнатуды ұйымдастыру	Еңбекминіне ақпарат	Облыстар, Астана, Алматы қалаларының әкімдері	2007-2009 жылдардың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдардың 20 шілдесі	2006 жылы - 11,8 2007 жылы - 5,9 2008 жылы - 3,8	Жергілікті бюджеттер
59	Әрбір облыс орталығында, Астана, Алматы қалаларында мүгедектерге қызмет көрсетуге бағдарланған мекемелер орналасқан жерінде жаяу жүрушілердің өтпе жолдарын дыбыстық және жарық құрылғыларымен жабдықтауды ұйымдастыру	Еңбекминіне ақпарат	Облыстар, Астана, Алматы қалаларының әкімдері	2007-2009 жылдардың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдардың 20 шілдесі	2006 жылы - 29,4 2007 жылы - 31,1 2008 жылы - 31,7	Жергілікті бюджеттер
60	"Хабар" және "Қазақстан" телеарналарында ақпараттық бағдарламалардың сурдоаудармасын ұйымдастыру	Еңбекминіне ақпарат	Мәдениетмині	2007-2009 жылдардың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдардың 20 шілдесі	2006 жылы - 8,6 2007 жылы - 8,6 2008 жылы - 8,6	Республикалық бюджет
61	Өңірлік телеарналардағы сурдоаудармасы берілетін ақпараттық	Еңбекминіне	Облыстар, Астана, Алматы қалала-	2007-2009 жылдардың 10 ақпаны, 2006-	2006 жылы - 10,8 2007 жылы -	Жергілікті

	бағдарламаларды таратуды кеңейту	ақпа-рат	рының әкім-дері	2008 жылдар-дың 20 шілдесі	7,4 2008 жылы - 17,1	бюджет-тер
62	Брайльдің рельефті-нүктелі қарпімен және сурдоаудармасымен бейнекассеталарда, дискілерде шығарылатын кезеңді, ғылыми, оқу-әдістемелік, анықтама-лық көркем әдебиеттің шығарылуын ұйымдастыру	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	бөліне-тін қаражат шегінде	Жергі-лікті бюджет-тер
63	Зағип және құлағы естімейтін мүгедектер-ге арналған кітапхана-ларды Брайльдің рельефті-нүктелі қарпімен және сурдо-аудармасымен кезеңді, ғылыми, оқу-әдістеме-лік, анықтамалық көркем әдебиетпен, оның ішінде бейнекас-сеталарда, дискілерде шығарылған әдебиетпен қамтамасыз ету	Еңбек-миніне ақпа-рат	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері, БҒМ	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	2006 жылы - 9,9 2007 жылы - 11,7 2008 жылы - 22,8	Жергі-лікті бюджет-тер
9. Жергілікті атқарушы органдардың рөлі мен жауапкершілігін арттыру						
64	Облыстық, қалалық, облыстық бағыныстағы қалаларда мүгедектерді оңалтудың аудандық бағдарламаларын әзірлеу және іске асыруды жүзеге асыру	Әкім-дердің шешім-дері	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	бөліне-тін қаражат шегінде	Жергі-лікті бюджет-тер
65	Өңірлерде мүгедектікке әкеп соғатын аурулар-дың алдын алу жөнінде-гі бағдарламаларды әзірлеу	Әкім-дердің шешім-дері	Облыс-тар, Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2009 жылдар-дың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	талап етіл-мейді	
			Облыс-тар,			

66	Біріккен Ұлттар Ұйымымен, Халықаралық еңбек ұйымымен, Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымымен, ЮНЕСКО, ЮНИСЕФ, үкіметтік емес ұйымдармен мүгедектерді оңалту мәселелері бойынша ынтымақтастықты жалғастыру	Еңбекминіне ақпарат	Астана, Алматы қалаларының әкімдері, СІМ, Еңбекмині, ДСМ, БҒМ	2007-2009 жылдардың 10 ақпаны, 2006-2008 жылдар-дың 20 шілдесі	талап етілмейді	
10. Мүгедектердің орталықтандырылған дерекқорын құру						
67	Мүгедектігі бар адамдардың орталықтандырылған дерекқорын құру	Қазақстан Республикасының Үкіметіне ақпарат	Еңбекмині	2007 жылғы ақпан	2006 жылы - 500,0 2007 жылы - 436	Республикалық ақпарат
11. Мүгедектерге медициналық-әлеуметтік сараптама, оңалту, әлеуметтік қызмет көрсетуді ұйымдастыру және оңалту индустриясы саласында кадрлармен қамтамасыз ету жүйесін жетілдіру						
68	Мыналар: Дәрігерлік лауазымдар мен мамандықтар номенклатурасына»"дәрігер-реабилитолог" мамандығын енгізу; дәрігерлік қызметшілердің штаттық нормативтеріне»"дәрігер-реаблитолог"»лауазымын енгізу; "дәрігер-реабилитолог"мамандығы мен лауазымының біліктілік сипаттамасын әзірлеу жөнінде ұсыныстар енгізу	ДСМ-ге ұсыныс	Еңбекмині	2006 жылғы шілде	талап етілмейді	
		Қазақстан Респуб-	Облыстар,		2006 жылы -	

69	Медициналық-әлеуметтік сараптама, медициналық оңалту саласындағы мамандардың, әлеумет-тік қызметкерлердің біліктілігін арттыруды ұйымдастыру	ликасы-ның Үкіме-тіне ақпарат	Астана, Алматы қалала-рының әкім-дері	2007-2008 жылдар-дың ақпаны	6,8 2007 жылы - 3,3 2008 жылы - 2,5	Жергі-лікті бюджет-тер

Шығындардың жиынтығы: 27 069,5 млн. теңге, оның ішінде: 2006 жылы - 7043,1; 2007 жылы - 7316,5 млн. теңге, 2008 жылы - 12709,9 млн. теңге;

республикалық бюджеттен: 5874,1 млн. теңге, оның ішінде: 2006 жылы - 2026,7 млн. теңге; 2007 жылы - 1571,5 млн. теңге; 2008 жылы - 2275,9 млн. теңге;

жергілікті бюджеттен: 21195,4 млн. теңге, оның ішінде: 2006 жылы - 5016,4 млн. теңге; 2007 жылы - 5745 млн. теңге; 2008 жылы - 10434 млн.теңге

Мүгедектерді оңалтудың 2006-2008 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарын іске асыруға көзделген шығыстар тиісті жылға арналған республикалық және жергілікті бюджеттер қалыптасқанда нақтыланады.

Ескертпе:

Еңбекмині - Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі;

ДСМ - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі;

БҒМ - Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі;

Мәдениетмині - Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі

СІМ - Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігі;

ОЖБ - оңалтудың жеке бағдарламасы.

ЮНЕСКО - БіріккенӨҰлттар ұйымының білім беру, ғылым және мәдениет бойынша агенттігі

ЮНИСЕФ - Біріккен Ұлттар ұйымының Балалар қоры

ТСМ - Қазақстан Республикасы Туризм және спорт министрлігі

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК